

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název práce:	Zabezpečení ATM systémů ŘLP, s.p. proti záměrnému rušení signálu GPS
Jméno autora:	Bc. Tomáš Morong
Typ práce:	diplomová
Fakulta/ústav:	Fakulta elektrotechnická (FEL)
Katedra/ústav:	Katedra elektromagnetického pole
Oponent práce:	Ing. Petr Kačmařík, Ph.D.
Pracoviště oponenta práce:	AŽD Praha, s.r.o., závod Technika

II. HODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH KRITÉRIÍ

Zadání	náročnější
<i>Hodnocení náročnosti zadání závěrečné práce.</i>	
Diplomové práce se zabývá tématikou rušení GNSS signálu a odolností přijímačů GNSS vůči rušení. Téma je v současnosti velmi aktuální, což lze doložit např. snahou výrobců přijímačů do svých produktů vložit algoritmy potlačující rušení či umožňující jejich detekci. Zadání diplomové práce má kromě širokého tématického záběru i konkrétní cíle, jimiž jsou návrh metodiky měření a její otestování na konkrétních přijímačích. Zadání proto považuji za náročnější.	

Splnění zadání	splněno
<i>Posuďte, zda předložená závěrečná práce splňuje zadání. V komentáři případně uveďte body zadání, které nebyly zcela splněny, nebo zda je práce oproti zadání rozšířena. Nebylo-li zadání zcela splněno, pokuste se posoudit závažnost, dopady a případně i příčiny jednotlivých nedostatků.</i>	
Diplomant ve své práci uvádí kompletní přehled problematiky, který je zpracovaný na odpovídající úrovni. V práci jsou popsány metody měření odolnosti přijímačů i jejich praktické otestování na konkrétních přijímačích. Diplomant tímto splnil všechny požadavky plynoucí ze zadání.	

Zvolený postup řešení	správný
<i>Posuďte, zda student zvolil správný postup nebo metody řešení.</i>	
Diplomant provedl návrh použitelné metody měření odolnosti GNSS přijímačů a realizoval jejich praktické odzkoušení. Odzkoušením je zároveň prokázána i správnost navržených metod. Mám drobné poznámky ke způsobu vyhodnocení vlivu rušení na testovaný přijímač. Míra rušení (vyjádřená pomocí J/S [dB]) je vyhodnocována jednak pomocí chyby polohy (vyjádřeno pomocí směrodatných odchylek lokálních souřadnic) a jednak pomocí parametrů C/No [dB-Hz] indikovaných přijímačem pro jednotlivé družice. Domnívám se, že nevýhoda prvního způsobu (vyhodnocení pomocí polohy) spočívá v tom, že se do výsledné hodnoty (chyby polohy) promítá i geometrie družic (která, zdá se, není během testu nijak kontrolována). Dále, místo parametru C/No poskytovaných přijímačem bych navrhol vyhodnocovat přímo šum na pseudovzdálenosti (šum superponovaný na kódovém měření). Problém v použití C/No vidím v tom, že je to hodnota určená přijímačem za předpokladu, že zpracovává užitečný signál společně s bílým šumem (se spektrální výkonovou hustotou No). To ale neodpovídá situaci při měření (všech typů) rušení.	

Odborná úroveň	B - velmi dobře
<i>Posuďte úroveň odbornosti závěrečné práce, využití znalostí získaných studiem a z odborné literatury, využití podkladů a dat získaných z praxe.</i>	
Text diplomové práce je napsán srozumitelně a na odpovídající odborné úrovni. Dále uvádím nějaké poznámky drobnějšího charakteru, které se většinou týkají neaktuality prezentované informace, nepřesnosti v textu nebo ne příliš vhodného zařazení v textu:	
<ul style="list-style-type: none"> ● Popis GSP signálu v kap. 2.2.1 obsahující jen C/A kód a P kód na L1 není aktuální. Chybí zde minimálně zmínka o dalších civilních signálech (L2C, L5, L1C) (tyto signály jsou zmíněny až v kap. 3, kde se uvádí minimální výkonová 	

úroveň těchto signálů).

- Vhodnější by bylo nejprve mluvit o obecném navigačním signálu a jeho složkách (nav. zpráva, dálkoměrný kód, nosná) a roli každé ze složek v signálu a pak se zaměřit na specifika jednotlivých GNSS systémů (GPS, GLONASS, Galileo, BeiDou/Compass).
- Poznátky uvedené v části „Zpracování signálu GPS“ neplatí jen pro GPS. Bylo by proto vhodné je zařadit do společné kapitoly obecně pojednávající o zpracování GNSS signálu.
- U systému Galileo (kap. 2.2.3) se nyní již nemluví o samostatné službě Safety of Life. Integrita systému Galileo bude řešena pomocí augementačního systému EGNOS verze 3. EGNOS v3 má zajišťovat integritu v režimech GPS L1, GPS L1+L5 a GPS+Galileo na L1/E1+L5/E5a.
- Ne příliš logicky je v kap. 4.1.2 zařazen popis PLL. Z textu kapitoly není navíc jasný vliv RF rušení na chybu sledování fáze (tak, jak by se dle názvu kapitoly očekávalo). Na obdobné úrovni by měla být popsána i smyčka DLL.
- Podobná situace je v kap. 5.2.3 v podkapitole „Zjištění výkonu signálu“, kde se jen konstatuje, že „Nejjednodušším způsobem, jak hodnotu výkonu určit, je použití algoritmu výpočtu korelační funkce“. Nicméně vztah pro hodnotu výkonu signálu v textu není uveden.
- Diplomant konzistentně uvádí špatné jednotky u parametru C/No ([dB/Hz] místo [dB-Hz]) a u výkonu ([dBw] místo [dBW]).

Formální a jazyková úroveň, rozsah práce

A - výborně

Posuďte správnost používání formálních zápisů obsažených v práci. Posuďte typografickou a jazykovou stránku.

Práce je po grafické i jazykové stránce kvalitně zpracována a nemám k ní z tohoto pohledu připomínky.

Výběr zdrojů, korektnost citací

A - výborně

Vyjádřete se k aktivitě studenta při získávání a využívání studijních materiálů k řešení závěrečné práce. Charakterizujte výběr pramenů. Posuďte, zda student využil všechny relevantní zdroje. Ověřte, zda jsou všechny převzaté prvky řádně odlišeny od vlastních výsledků a úvah, zda nedošlo k porušení citační etiky a zda jsou bibliografické citace úplné a v souladu s citačními zvyklostmi a normami.

Práce obsahuje velké množství citací, a to jak z monografií, tak i odborných článků. Citovány jsou dále i on-line zdroje. Množství citací, jejich výběr i použití v textu považuji za přiměřené, citace jsou úplné a v odpovídajícím formátu. Nenašel jsem žádný nedostatek z pohledu citační etiky.

Další komentáře a hodnocení

Vyjádřete se k úrovni dosažených hlavních výsledků závěrečné práce, např. k úrovni teoretických výsledků, nebo k úrovni a funkčnosti technického nebo programového vytvořeného řešení, publikačním výstupům, experimentální zručnosti apod.

Úroveň dosažených výsledků (teoretický popis, návrh metod měření i jejich praktické ověření) odpovídají, dle mého názoru, požadavkům kladených na diplomovou práci. Některé nedostatky drobnějšího charakteru uvádím v části „Odborná úroveň“.

III. CELKOVÉ HODNOCENÍ, OTÁZKY K OBHAJOBĚ, NÁVRH KLASIFIKACE

Shrňte aspekty závěrečné práce, které nejvíce ovlivnily Vaše celkové hodnocení. Uveďte případné otázky, které by měl student zodpovědět při obhajobě závěrečné práce před komisí.

Práce je zaměřena na posouzení odolnosti GNSS přijímačů z pohledu náchylnosti na RF rušení. Téma práce je dnes velice aktuální. Diplomant v textu uvádí ucelený popis problematiky, provedl návrh dvou metod měření (označených jako „klasická metoda“ a softwarová metoda“) a metody prakticky odzkoušel na dvou přijímačích uBlox.

Poznámky drobnějšího charakteru uvádím v částech „Zvolený postup řešení“ a „Odborná úroveň“. V této souvislosti navrhuji, ať se diplomant během obhajoby vyjádří k následujícímu:

- Z kap. 5.2.3 „Zjištění výkonu signálu“ není jasné, jak se výkon užitečného signálu určí. Uveďte postup, jak určit odstup signál - šum na výstupu korelátoru a jak je možné tuto hodnotu přepočítat na hodnotu C/No na vstupu korelátoru. Uvažujete jen koherentní průměrování v korelátoru.
- Vyjádřete se k postupu určení velikosti šumu (ve formě směrodatné odchylky) superponovaném na pseudovzdálenosti a jeho vhodnosti jako indikátoru odolnosti přijímače na rušení.

Předloženou závěrečnou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím klasifikačním stupněm **B – velmi dobře**.

Datum: 21.1.2018

Podpis: